

Verslag: Afterwork 'De Zenne in Brussel', 27 juni 2017

Op dinsdag 27 juni werd een informatiesessie met betrekking tot de vooruitzichten van de herwaardering van de Zenne in Brussel georganiseerd. Circa 120 deelnemers namen eraan deel: geëngageerde burgers, leden van milieuverenigingen, landschapsarchitecten, architecten, leden van administraties, enz.

De afterwork start met een bezoek aan de Boerderij van het Maximiliaanpark. Deze plek, voor sommigen nog onbekend, is een stuk platteland in het midden van de stad. De directeur, Yves Wouters, vertelt ons over de pedagogische rol van de boerderij in de sensibilisatie van de jonge Brusselaars.

Onder deze boerderij loopt de Zenne.

Benjamin Thiébaud (Leefmilieu Brussel) licht ons toe dat het om een gunstige plaats gaat om de Zenne opnieuw in het Brusselse landschap te integreren. De groene ruimte van de boerderij associëren met de waterloop zou een succesvolle combinatie kunnen zijn zowel vanuit recreatief als ecologisch standpunt. Toch is het niet zo eenvoudig om een 150 jaar overwelfde rivier die ongeveer 4 meter ondergronds stroomt terug in open lucht te zetten. Naast het probleem gelinkt aan de geur (bij hoogwater komt rioolwater erin terecht) moeten hydraulische en landschappelijke aspecten ook in overweging worden genomen. Een haalbaarheidsstudie is nu aan de gang en Leefmilieu Brussel wacht ongeduldig op de resultaten ervan.

Na de wandeling begeven de deelnemers zich naar 'Huis van de Mens' om de verschillende presentaties van diverse sprekers bij te wonen:

De eerste spreker, David Kuborn (Coördinatie Zenne), onderstreept het interregionale karakter van de Zenne die in Soignies in het Waalse Gewest ontspringt, uitmondt in de Dijle aan het Zennegat in Mechelen in het Vlaamse Gewest via het Brusselse Gewest waar ze grotendeels overwelfd is, hoewel zichtbaar in het noorden en het zuiden van het gewest. Hij trekt ook de aandacht van de deelnemers op de andere Brusselse valleien die een groen karakter hebben behouden en voordelig zijn zowel voor de Brusselaars als voor de biodiversiteit. Daarnaast vraagt hij ook om de functie van het ecologische corridor van het 'Zennekanaal', die op vele plaatsen gelinkt is aan de Zenne, te versterken.

Daarna spreekt Roel Jacobs over het historische aspect van de Zenne en de impact ervan op ons dagelijkse leven. Een leuk voorbeeld zijn de activiteiten van de toenmalige groentekwekers die we terugvinden in de straatnamen (bv.: Warmoesbroek). Hij legt ook de nadruk op het feit dat Brussel nooit 'zonder waterloop' is geweest. Het kanaal - de centrale wateras in Brussel - wordt soms uit het oog verloren...

Het is dan tijd voor een korte pauze waar de deelnemers hun dorst lessen, bijvoorbeeld met een Zennebier, maar ook vragen aan de sprekers kunnen stellen.

Het tweede deel begint met een presentatie van Eric Mannes, adviseur Water bij het Kabinet van de minister Fremault. Zijn tussenkomst focust op de prioriteiten van het waterbeheer in het kader van het Waterbeheerplan 2016-2021. Een prioritair aandachtspunt is de kwaliteit van de waterlopen. Daarvoor is een passend beheer van het regenwater een deel van de oplossing. Het opvangen van regenwater zal namelijk de hoeveelheid water dat in de waterzuiveringsstations via de riolen terecht komt verminderen. Bijgevolg zal het aantal overstorten - vandaag nog te frequent - dalen. Daarnaast moet er aan de hydromorfologische en biologische kwaliteit gewerkt worden door de betongewelven waaronder de Zenne loopt te verwijderen.

De volgende presentatie wordt door Gaëtan Cuartero Diaz (Leefmilieu Brussel) gegeven. Hij toont de verbetering aan van de waterkwaliteit van de Zenne sinds het begin van de 21ste eeuw met de

inwerkstelling van twee waterzuiveringsstations. Inmiddels werden in 2016 niet minder dan 15 vissoorten in de Zenne geregistreerd. Die bemoedigende evolutie laat toe verschillende herstelprojecten van de Zenne in Brussel in overweging te nemen:

- In het zuiden waar de Zenne grotendeels reeds in open lucht stroomt is zou een project ernaar streven om de burgers dichterbij het water te laten komen in de omgeving van de Paepsemelaan
- In het noorden zou de Zenne weer in open lucht worden gesteld met natuurlijke licht hellende oevers in het kader van het RORO project van het Brussels gewest.
- In het centrum (Maximiliaanpark) zou de Zenne in het landschap van de boerderij worden geïntegreerd

Geneviève Kinet, geëngageerde burger voor de Wielswijk, neemt daarna het woord en zegt dat de ontoegankelijkheid van de Zenne in Vorst voornamelijk te wijten is aan fysieke barrières: site van Electrabel, Bruxelles formation, de spoorwegen, etc. Het goede nieuws is het nieuwe wijkcontract Wielemans Ceuppens dat als doel de verbetering van het leefkader van zijn bewoners heeft. Het wijkcontract hoopt dus dat oplossingen gevonden zullen worden om de oevers van de Zenne voor de wandelaars in de buurt toegankelijk te maken.

In zijn interventie nuanceert prof. Verbanck (ULB) de behaalde resultaten voor de waterkwaliteit van de Zenne door de impact van de overstorten op de zuurstofconcentratie toe te voegen. Een sterke daling van de zuurstof is merkbaar na elke overstort en is schadelijk voor de lokale fauna. In 2016 werden 248 overstorten geregistreerd, 60 meer dan in 2015. Een beheer van het overtollige water moet absoluut het aantal overstorten beperken.

De laatste presentatie wordt door Peter Lombaert, medestichter van de 'Zennezotten', gegeven. Hij vertelt over zijn droom waar de Zenne zijn plaats opnieuw inneemt in Brussel met fietspaden langs de waterloop en, waarom niet, kajakken die door Brussel varen? In elk geval vergeten we zijn belofte niet: het organiseren van een groot feest als het project van het Maximiliaanpark realiteit wordt!

Na de vraag-en antwoordsessie waar de deelnemers aan het woord komen, beëindigt de avond met een gezellige drink.